

Sygn. akt II UK 256/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku M.G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie z wniosku M.G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w P. o emeryturę pomostową, oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 17 października 2016 r., którym zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 27 października 2015 r. i przyznano wnioskodawcy emeryturę pomostową od dnia 1 lipca 2014 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, do okresów pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć wnioskodawcy okres zasadniczej służby wojskowej od dnia 28 października 1978 r. do dnia 3 października 1980 r. na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do

dnia 5 sierpnia 1979 r.). Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego z mocy art. 385 k.p.c.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik organu rentowego domagał się jego uchylenia i zmiany przez orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji organu rentowego, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w praktyce przy ich stosowaniu oraz na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W obrębie istotnego zagadnienia prawnego skarżący podniósł wątpliwość, czy okres zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach, wymaganego do nabycia emerytury pomostowej na podstawie art. 4, art. 8 i art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 664, dalej ustawa o emeryturach pomostowych). Z kolei, zdaniem skarżącego, brak jednolitego orzecznictwa sądowego w zakresie uprawnień pracowników odbywających służbę wojskową po dniu 31 sierpnia 1979 r. uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej. W końcu jest ona oczywiście zasadna z racji brzmienia art. 45 Konstytucji w związku z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Za istotne zagadnienie prawne uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). Kwestie wskazywane jako zagadnienie prawne w istocie nie występują gdy się uwzględni orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące kwalifikowania okresu służby wojskowej jako pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wstępnie warto wspomnieć, że w art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano, iż za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (a więc przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W tym kontekście trzeba odnieść się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu uchwały powiększonego składu Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (OSNP 2014 nr 3, poz. 42), stanowiącej, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej). Uchwała ta odnosi się wprawdzie do prawa do emerytury w wieku obniżonym w rozumieniu ustawy emerytalnej, jednak znajduje zastosowanie również w odniesieniu do prawa do emerytury pomostowej. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy (w tym wypadku) w warunkach szczególnych (szczególnym charakterze), należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń, ale również - a może przede wszystkim - w przepisach normujących

służbę wojskową. Sąd Najwyższy zwrócił także uwagę, że pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy z 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony, w dalszym ciągu obowiązywało „wliczanie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 maja 2016 r., II UK 275/15, LEX nr 2056876; z dnia 3 sierpnia 2016 r., I UK 283/15, LEX nr 2148646; z dnia 19 maja 2016 r., II UK 275/15, LEX nr 2056876). Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz.U. Nr 180, poz. 1496), który nadał nową treść między innymi art. 120 ust. 3 ustawy (do 6 sierpnia 1979 r. - art. 108 ust. 1). Należy także wskazać, za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r., I UK 544/12 (LEX nr 1383246), że dla kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby. Suma powyższych uwag niweczy starania skarżącego w zakresie wykazania występującego w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Skarżący temu obowiązkowi nie sprostął, nie przedstawiając w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jakichkolwiek orzeczeń wskazujących na rozbieżne stanowisko judykatury. Sam fakt, że uważa on emeryturę pomostową za świadczenie wyjątkowe nie realizuje ustawowej podstawy przedsądu, chociażby z uwagi na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2016 r., II UK 283/15, LEX nr 2113366, w którym wyrażono pogląd, że emerytura pomostowa jest emeryturą, to znaczy świadczeniem z ubezpieczenia społecznego na wypadek starości.

Skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest widoczne *prima*

facie naruszenie określonej normy prawa materialnego albo procesowego. Nie jest zaś oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan "oczywistej zasadności" skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Uregulowanie pozycji emerytury pomostowej nie wyklucza uwzględnienia w liczbie okresów składkowych i nieskładkowych okresu pełnienia zasadniczej służby wojskowej, niezależnie od obowiązku dokonania wykładni językowej. Tym samym suponowana podstawa przedsądu nie występuje w sprawie. Skarżący nie wykazał - w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie jego skargi do rozpoznania - sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Twierdzenia przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania są powtórzeniem uzasadnienia określonych zarzutów (tylko ich części) podstawy materialnoprawnej rozpatrywanej skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.